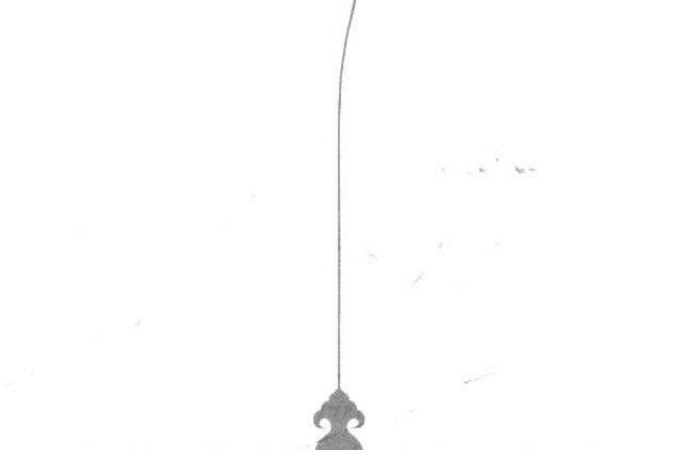

در انتظار کدام منجی؟

www.ketab.ir

سرشناسه: آهنگر داودی، مژگان، ۱۳۵۷

عنوان و نام پدیدآور: در انتظار کدام منجی؟ / دکتر مژگان آهنگر داودی

مشخصات نشر: تهران، پناه

چاپ پنجم: بهار ۱۴۰۱

نشانی: تهران، خیابان شهید مطهری، خیابان میرعماد، نبش کوچه دوست محمدی (ششم)،

پلاک ۱۵ / تلفن ۸۶۰۳۰۹۵۱، ۰۹۱۰۱۹۳۲۱۱۴

صفحه‌آرا: سعیده اکبری، سمیه جباری

طراح جلد: مهرانه افشار

ویراستار: سارا عادل

شمارگان: ۱۰۰۰ جلد

قیمت: ۸۰۰۰۰ تومان

مشخصات ظاهری: ۱۲۰ ص؛ ۵/۱۴ × ۲۱/۵ سم

شابک: ۹۷۸-۶۰۲-۹۶۴۲۱۲-۲

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه

موضوع: مهدویت / انتظار / نقد و تفسیر

Mandism / Waiting / Criticism and interpretation

موضوع: محمدین حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق.

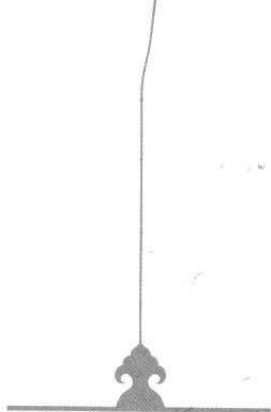
موضوع: منجی موعود / اسلام

Messiah / Islam

رده‌بندی کنگره: BP224

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۴۶۲

شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۸۶۵۲۳

فهرت مطالب

۹.....	درآمد.....
۱۳.....	۱ خبر از کدام آمده؟.....
۳۳.....	۲ کدام قائم از آل محمد؟.....
۴۹.....	۳ قائم بالسيف.....
۶۷.....	۴ رحمت يا نقيمت؟.....
۸۹.....	۵ شبیه بهشت.....
۱۰۵.....	۶ در انتظار انسان.....
۱۱۱.....	منابع.....

درآمد

او همنام پیامبر (ص) است.^۱

او از فرزندان فاطمه (س) است.^۲

او با ظهور خود عالم را پر از قسط و عدل می‌کند،

پس از آنکه از ظلم و جور پر شده است.^۳

این‌ها از پرتکرارترین اخبار موجود در کتب حدیثی و جوامع روایی مسلمانان

۱. احمد بن حنبل، مسند، ح ۳۵۷۱؛ ترمذی، سنن، ح ۲۲۳۰ و ۲۲۳۱؛ ابن حبان، صحیح، ج ۱۵، ص ۲۳۷-۲۳۸.

۲. نعیم بن حماد، الفتن، ص ۲۶۱؛ ابن ماجه، السنن، ح ۴۰۸۶؛ ابوداود، سنن، ح ۴۲۸۴؛ متقی هندی، کنز العمال، ح ۳۹۶۷۵. در منابع شیعی نیز این روایت آمده است - از جمله در کلینی، الکافی، ج ۸، ص ۴۹-۵۰، ح ۱۰؛ ابن طاووس، الملاحم و الفتن، ص ۱۷۸، ح ۴۳. البته باید توجه کرد که در اعتقادات شیعه یازده امام پس از علی بن ابی طالب (ع) از فرزندان علی (ع) و فاطمه (س) هستند.

۳. نعیم بن حماد، الفتن، ص ۲۵۲؛ احمد بن حنبل، مسند، ح ۱۱۱۳۰ و ۱۱۲۲۳ و ۱۱۳۱۳ و ۱۱۳۲۶؛ ابوداود، سنن، ح ۴۲۸۳ و ۴۲۸۵؛ کلینی، الکافی، ج ۱، ص ۵۳۴، ح ۱۸؛ حاکم نیشابوری، المستدرک، ح ۸۴۳۸ و ۸۶۶۹؛ ابن طاووس، الملاحم و الفتن، ص ۶۹، ح ۱۴۷ و ص ۷۰، ح ۱۴۸ و ۱۴۹ و ص ۱۶۴-۱۶۵، ح ۲۲ و ح ۲۳؛ هیثمی، مجمع الزوائد، ج ۷، ص ۳۱۷، ح ۱۲۴۱۲.

در قرون متقدم درباره مهدی (ع) است. این اخبار را می‌توان گزاره‌هایی معیار در بحث مهدویت محسوب کرد، زیرا به نقل از پیامبر (ص) و از طریق راویان فرقه‌های مختلف بارها بازگو شده است.

مهدویت و انتظار از آموزه‌های پیامبر (ص) بوده و پس از او مسلمانان (از فرقه‌های مختلف) همواره با این موضوع درگیر بوده‌اند؛ گو اینکه در هر دورانی دچار اشتباه در تشخیص مصداق مهدی هم شده‌اند. اما اصل انتظار مهدوی همواره با ایشان بوده و همین امر موجب سوءاستفاده گروه‌های مختلف در جلب حمایت مردم بوده است. روایاتی از امامان شیعه (ع) موجود است که در آن‌ها به تصحیح اشتباهات مردم در این زمینه پرداخته‌اند. شاید به همین دلیل، بیشترین توضیحات درباره مشخصات مصداق مهدی (ع) از طریق امامان شیعه (ع) بیان شده است؛ اما مشکل اینجاست که هم این روایات صحیح و هم آن روایات سقیم همچنان در منابع روایی در کنار یکدیگر وجود دارد؛ حتی گاهی به صورت درهم آمیخته با یکدیگر نیز در آمده که نیازمند پالایش است. با اینکه بحث مربوط به روایات درست و نادرست تقریباً درباره امام روایات صادق است، درباره روایات مهدویت این مسئله پررنگ‌تر است، زیرا مسئله مهدویت و ضنائم آن بحثی اندیشه‌محور است و با توجه به وقایع تاریخی گزارش شده، مشکلات مردم در فهم مسئله امامت و جانشینی پیامبر (ص) و به تبع آن فهم اندیشه مهدوی و مصداق آن به بروز فرقه‌های جدیدی در میان مسلمانان منجر شد؛ در نتیجه با اینکه تمام فرقه‌های اسلامی به مهدویت عقیده دارند، یکی از کلیدی‌ترین اختلافات آن‌ها مربوط به درکشان از بحث مهدویت است که کاملاً بر جهان‌بینی و آموزه‌هایشان تأثیرگذار بوده است. در این کتاب به برخی از این

تبعات اشاره شده است.

در میان فرقه‌های مختلف، شیعه دوازده امامی به دلیل دسترسی بیشتر به ائمه (ع) و درک نسبی از جایگاه آن‌ها در کلیاتی درباره مصداق مهدی (ع) مانند زمان تولد، طول عمر و امامت او به عنوان دوازدهمین و آخرین جانشین پیامبر (ص) تردیدی ندارند و از این جهات از گروه‌های دیگر اسلامی جلوترند، اما به دلیل وجود اخبار متناقض، در بحث پیرامون رویکرد مهدی (ع) به هنگام ظهور بعضاً هنوز دچار سردرگمی هستند. دسته‌ای از این اخبار روایاتی است که هنگام ظهور را مملو از جنگ و کشتار معرفی می‌کند و این کشتارها را به مهدی (ع) نسبت می‌دهد. متأسفانه علی‌رغم وجود گزاره‌های معیار برای شناخت مهدی (ع) که از طریق پیامبر (ص) و ائمه (ع) به ما رسیده است در حال حاضر این دسته از اخبار در جامعه شیعی ایران به صورت یک فولکلور موجود است؛ به گونه‌ای که مردمانی که کمترین شناختی از مهدی (ع) ندارند نیز این سخن عامیانه را شنیده‌اند که او می‌آید تا تعداد زیادی را گردن بزند و تنها خوب‌ها را نگاه دارد! در این کتاب، درصددیم که متن برخی از این روایات را با کمک گزاره‌های معیار بازنگری کنیم.

علائم اختصاری:

د: سال درگذشت، ح: دوره حکومت، ق: هجری قمری، م: میلادی